

Groeivormen van waterplanten

Uitgaande van de locatie van het blad (in, op, of boven het water) en de wortels (in de bodem of het water) onderscheiden we vijf hoofdgroepen: (1) planten met drijfbladeren die niet in de bodem wortelen; (2) planten met drijfbladeren die wel in de bodem wortelen; (3) planten met ondergedoken bladeren die in de bodem wortelen; (4) planten met ondergedoken bladeren die niet in de bodem wortelen; en (5) planten met bladeren boven het water.

In deze zoekkaart helpen we je op weg met het identificeren van enkele waterplanten met drijfbladeren (groep 1 & 2).

Hoe gebruik je deze zoekkaart?

1. Kijk goed naar de drijfbladeren en zoek in de zoekkaart naar deze *bladvorm*. Bekijk vervolgens van welke plant met de juiste bladvorm de waargenomen *bladgrootte* in de beschreven range valt.
2. Bekijk vervolgens in welke *positie* de bladeren aan de stengel zitten. Zitten ze 1 voor 1 verspreid over de stengel, of in kringen aan de wortel (wortelrozet)?
3. Als de planten bloeien kijk je of de *bloemen* overeenkomen met de afgebeelde bloemen.
4. Heb je de plant waarschijnlijk al gevonden? Kijk dan ook nog even naar de informatie over de *stengel*, waar o.a. is weergegeven of de plant in de bodem *wortelt* of in het water wortelt.
5. Als laatste hebben sommige soorten typische kenmerken waarmee ze makkelijk op naam te brengen zijn, of van andere (gelijkende) planten te onderscheiden zijn. Deze staan vermeld bij *Bijzonderheden*.
6. Aangezien sommige soorten waterplanten relatief veel op andere soorten lijken (zeker als ze niet bloeien), vermelden we in de laatste rij per soort met welke andere soorten deze soort *gemakkelijk te verwarren* is. Hierbij verwijzen we ook naar de relevante pagina in de Heukels' Flora 23e druk (H-p#) en in de Veldgids Water- en oeverplanten van Roelf Pot, 2e druk (P-p#). Op deze pagina's kan je de waargenomen soort verder op naam brengen, je determinatie controleren en extra informatie vinden.

Waterplanten en hun groeiplaats

Omdat verschillende soorten waterplanten verschillende eisen aan hun groeiplaats stellen, kan de soortsaamenstelling enige informatie geven over de groeicondities op de locatie. Daarom hebben we in de rij *Nutriënten* aangegeven of de soort voornamelijk voorkomt in voedselarm (-) of voedselrijk (+) milieu.

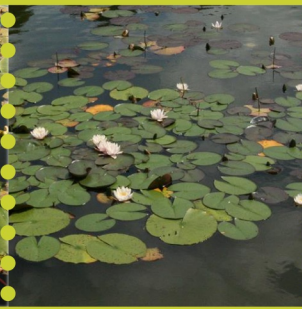
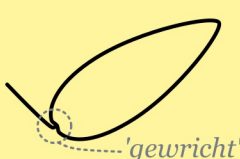

Typische kenmerken v

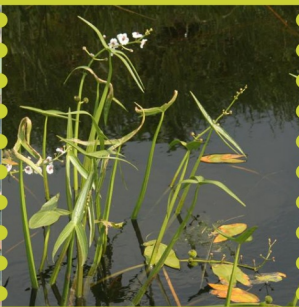
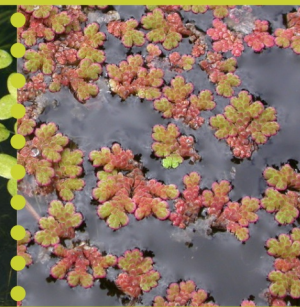
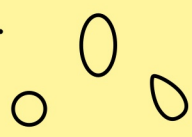
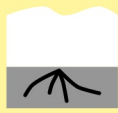
Gele plomp
Nuphar lutea

Witte waterlelie
Nymphaea alba

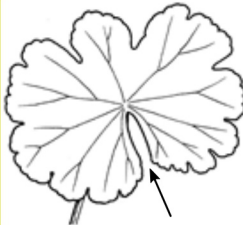
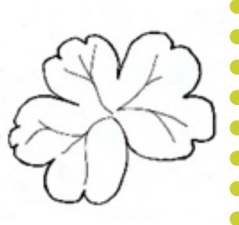
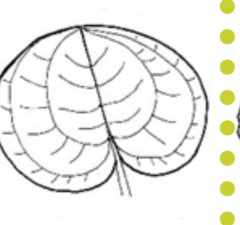
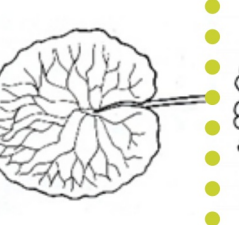
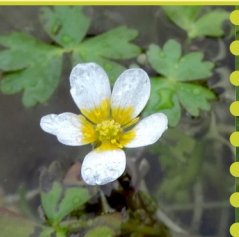
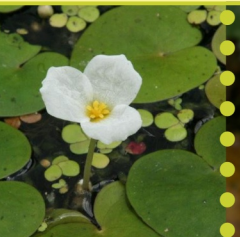
Drijvend
fonteinkruid
Potamogeton natans

Foto			
Bladvorm			
Bladgrootte	groot: 10-30cm	groot: 10-30cm	± 10cm lang, ± 3-5cm breed
Bladpositie	verspreid langs wortelstok aan (lange) bladsteel	verspreid langs wortelstok aan (lange) bladsteel	verspreid langs stengel aan (lange) bladsteel
Bloem of bloeiwijze	 bloem ± 3-6cm	 bloem ± 5-18cm	 aar 3-8cm lang
Stengel	afwezig; bladsteel stomp 3-kantig	afwezig; bladsteel rond tot 3m lang	vrijwel onvertakt, tot >1m lang
Wortelt in			
Bijzonderheden	vormt ook gegolfd onderwaterblad	cultivars met rood/roze bloem aanwezig	gewricht tussen bladsteel en bladschijf
Nutriënten	++	+	+
Makkelijk te verwarren met	Bloeiend: geen Blad: <i>Nymphaea</i> spp.: zie bladsteel - [H-p78 & P-p42]	Bloeiend: geen Blad: <i>Nuphar lutea</i> : zie bladsteel - [H-p78 & P-p42]	Andere <i>Potamogetons</i> [H-p96 & P-p42] Zie ook: [H-p85 & p271]

van veelvoorkomende drijfbladplanten

Pijlkruid <i>Sagittaria sagittifolia</i>	Grote waternavel <i>Hydrocotyle ranunculoides</i>	Sterrenkroos <i>Callitriche</i> spp. (Groep)	Kroos (Groep)	Kroosvarens <i>Azolla</i> spp. (Groep)
				
	 ingesneden tot steel			
drijfblad ± 10-20cm lang	PAS OP! invasieve exoot	tot enkele cm lang	<10mm groot	elk schubje 1-2mm
bladsteel in een wortelrozet		tegenoverstaand in schijnrozet	alleen of in groepjes	dicht om de steel gepakt
 bloemen 2-2.6cm	zie achterkant voor eigenschappen en verschillen met inheemse soorten	 vrucht enkele mm	bloeien zelden, voornamelijk vegetatieve voortplanting	 detailopname; sporen aan onderzijde
bloem- en bladstelen 3- kantig	Meer informatie over invasieve exoten: www.tuinernietin.nl	tot 0.5-0.8m lang	afwezig	ja, planten tot ± 3cm
	 		 	
pijlvormig lucht- en lintvormig onderwater-blad	wortelt in oever, lange stolonen over het water	vormt (smal) onderwaterblad foto's: <i>C. obtusangula</i>	o.a.: <i>Lemna</i> , <i>Wolffia</i> & <i>Spirodela</i> spp.; foto: <i>Lemna minor</i>	bladkleur: groen / rood foto's: <i>A. filiculoides</i>
++	++	- / ++	+++	+++
<i>S. latifolia</i> (exoot) - [H-p86 & P-p238] Let op: onderwater- blad is lintvormig	Zie achterkant zoekkaart en - [H-p34, 546 & P-p42]	Gelijkende soorten binnen de groep (<i>Callitriche</i> spp.) - [H-p531 & P-p56]	Sterk gelijkende soorten binnen de groep - [H-p79 & P-p34]	Binnen de groep. Vrijwel altijd <i>A. filiculoides</i> - [H-p57 & P-p34]

Kenmerken Grote waternavel en gelijkende soorten

	Grote waternavel <i>Hydrocotyle ranunculoides</i>	Gewone waternavel <i>Hydrocotyle vulgaris</i>	Water- ranonkels <i>Ranunculus spec.</i>	Kikkerbeet <i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	Water- gentiaan <i>Nymphoides peltata</i>	Blaartrekken- de boterbloem <i>Ranunculus sceleratus</i>
Bladschijf drijfblad						
	breed niervormig; onregelmatig vijflobbig; diameter 3 tot 10 (-18) cm	schildvormig; gekarteld of ondiep gelobd; diameter 4 cm	breed niervormig gespleten; 3 tot 5 gelobde segmenten; diameter 1 tot 5 cm	cirkelrond; gave bladrand; diameter 2.5 tot 3 cm	± cirkelrond; rand vaak zwak geplooid; onderkant vaak dieppaars; diameter ± 10 cm	variabel, drielobbig tot driespletig met gekartelde segmenten; diameter <10 cm
Insnijding	insnijding wel tot het midden van de bladschijf bij de bladsteel	geen insnijding	insnijding niet tot het midden van de bladschijf bij de bladsteel	insnijding niet tot het midden van de bladschijf bij de bladsteel	insnijding niet tot het midden van de bladschijf bij de bladsteel	insnijding niet tot het midden van de bladschijf bij de bladsteel
Groeivorm	drijfbladen en soms tot 30 cm boven het wateroppervlak uitstekende bladen	groeit vooral op land of in ondiep water	drijfbladen en verspreidstaand onderwater- blad: 	alleen drijfbladen; meestal niet in de bodem wortelend	drijfbladen en ondergedoken bladen	in het water groeïende planten hebben drijfbladen; vormt geen uitlopers
Bloeiwijze	 1 bloemscherm met wit/roze bloemen aan een bloemsteel; diameter bloem ± 3 mm	 meerdere bloemscherm- aan een bloemsteel met wit/roze bloemen; diameter bloem ± 1 mm	 5 witte kroonbladen vaak met gele basis; diameter bloem 1 tot 5 cm <i>(Foto: Grote waterranonkel)</i>	 3 witte kroonbladen met gele nagel; diameter bloem 2 tot 3 cm	 5 goudgele kroonbladen met gewimperde rand; diameter bloem 3 tot 5 cm	 5 bleekgele kroonbladen; diameter bloem 0.5 tot 1 cm; vruchthoofdje hoger dan breed

Aangepast vanuit: 'Herkenning en bestrijding Grote waternavel', Melman, Tijsma & Beringen, 2018, Natuur, Bos en Landschap.

© FLORON 2021. Deze zoekkaart is met grote zorg opgesteld, mocht u desondanks toch onvolkomenheden aantreffen kunt u deze melden via info@floron.nl o.v.v. Zoekkaart drijfbladplanten v.05-21. FLORON is een merk van stichting RAVON.